

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНА ТА ПРАВОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 22 квітня 2026 року

Том 1

Одеса
2026

УДК 34:004:316.4(477)
С 70

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 23.04.2026 р.)*

За загальною редакцією академіка **С. В. Ківалова**

**С70 Соціально-політична та правова система України в цифрову епоху: сучасні виклики : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 22 квітня 2026 р.) / заг. ред. С. Ківалова ; НУ «Одес. юрид. академія». – Одеса : Фенікс, 2026. – Т. 1. – 704 с.
ISBN 978-617-8763-15-2**

Матеріали конференції узагальнюють результати наукових досліджень і практичних напрацювань учених, фахівців та представників професійних спільнот, виконаних в умовах воєнного часу та глибоких суспільних трансформацій.

У збірнику представлено широкий спектр наукових розвідок і практико-орієнтованих досліджень, що охоплюють актуальні проблеми публічного та приватного права, функціонування держави, судової та правоохоронної системи, а також трансформації суспільних процесів у цифрову епоху. Значну увагу приділено питанням адміністративного, фінансового, конституційного, міжнародного, морського та митного права, а також сучасним викликам у сфері кримінального права, кримінального процесу, криміналістики та оперативно-розшукової діяльності.

Окремі наукові секції присвячені проблемам удосконалення судоустрою, діяльності прокуратури, адвокатури та інших правоохоронних органів, розвитку трудового права і права соціального забезпечення, а також реформуванню цивільного, господарського, земельного, екологічного та енергетичного права. Збірник відображає також міждисциплінарний характер сучасних досліджень, охоплюючи питання філософії права, світових соціально-політичних процесів, соціології та психології, економіки та підприємництва в умовах війни і повоєнного відновлення. Важливе місце посідають дослідження у сфері інформаційних технологій, кібербезпеки, штучного інтелекту та математичного моделювання як ключових чинників забезпечення національної безпеки.

Крім того, у збірнику висвітлено проблематику педагогіки, лінгвістики права, перекладознавства, журналістики, фізичної та військової підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник розрахований на науковців, викладачів, здобувачів вищої освіти та практиків у галузях права, економіки, соціології, психології, політології, інформаційних технологій і суміжних дисциплін.

УДК 34:004:316.4(477)

Відповідальний за випуск професор **М. Р. Аракелян**

Матеріали видано в авторській редакції.

ISBN 978-617-8763-15-2

© НУ «Одеська юридична академія, 2026
© Автори статей, 2026

Бевзюк Ангеліна Костянтинівна

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ. 66

Піть Ігор Юрійович

ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ЗА СКОЄННЯ
АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРОСТУПКІВ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД 68

Данілов Олександр Дмитрович

ПРАВОВИЙ СТАТУС КЕРІВНИКА АПАРАТУ СУДУ ЯК СПЕЦІАЛЬНОГО СУБ'ЄКТА
ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ. 72

Зільберт Валентина Сергіївна

МАТЕРІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ: СУБ'ЄКТНИЙ СКЛАД
ТА АНТИКОРУПЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ 75

Костюк Михайло Анатолійович

ДО ВИЗНАЧЕННЯ ОБСЯГУ ТА ЗМІСТУ ГАРАНТІЙ ДЕРЖАВИ ЩОДО ВИКОНАННЯ
СУДОВИХ РІШЕНЬ. 77

Малюта Владислав Васильович

ЩОДО РОЗМЕЖУВАННЯ СФЕРИ ДІЇ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО АДМІНІСТРАТИВНУ
ПРОЦЕДУРУ» ТА ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ЗВЕРНЕННЯ ГРОМАДЯН» ПРИ РОЗГЛЯДІ
СКАРГ 80

Негара Олена Віталіївна

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ СУБ'ЄКТНОСТІ НАДАВАЧІВ ПУБЛІЧНИХ
ПОСЛУГ 82

СЕКЦІЯ 2. АКТУАЛЬНА ГРАНІ ЗАГАЛЬНОЇ ТЕОРІЇ ПРАВА ТА ДЕРЖАВИ

Завальнюк Володимир Васильович

НАЦІОНАЛЬНА ДЕРЖАВА В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ: СУЧАСНІ ПРАВОВІ ВИКЛИКИ 86

Мельничук Ольга Степанівна

ТРАНСФОРМАЦІЯ ПРАВОВИХ ДОКТРИН У КОНТЕКСТІ ГАРМОНІЗАЦІЇ ПРАВОВОЇ
СИСТЕМИ УКРАЇНИ З ACQUIS EC 89

Кравченко Сергій Петрович

ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОЇ ЛІНГВІСТИЧНОЇ ДОКТРИНИ ПРАВА 93

Чувакова Ганна Михайлівна

АНОМАЛІЇ ГАЛУЗЕВОЇ ЮРИДИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ 96

Рязанов Михайло Юрійович

НОРМАТИВНИЙ ФАКТ ЯК ФОРМА АКТУАЛІЗАЦІЇ ПРАВОВОЇ СПАДЩИНИ. 98

Антошина Ірина Володимирівна

ІНФОРМАЦІЙНА ФУНКЦІЯ ПРАВА У ЦИФРОВУ ЕРУ 102

Ковбасюк Степан Валерійович

ДО ПИТАННЯ ПРО КРИТЕРІЇ ІЕРАРХІЗАЦІЇ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ. 105

Іванчук Віра Євстафіївна

ЗАВДАННЯ ПРАВОВОГО МОНІТОРИНГУ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ РЕАЛІЗАЦІЇ ЕФЕКТИВНОСТІ
ПРАВА. 107

Грунь Олександр В'ячеславович

ЩОДО ПЕРСПЕКТИВ ВПЛИВУ ІКТ НА ЗДІЙСНЕННЯ ПРАВОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ 110

Лисак Станіслав-Юрій Юрійович

РОЗВИТОК АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ПІСЛЯВОЄННИХ
ТРАНСФОРМАЦІЙ 113

СЕКЦІЯ 3. ІСТОРИЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА

Аніщук Ніна Володимирівна

ВНЕСОК ОЛЕКСАНДРИ ЄФИМЕНКО У РОЗВИТОК ЖІНОЧОГО РУХУ НА ПОЧАТКУ
XX СТ. 116

2. Великодний В. Д. Інформаційно-комунікаційні технології в координації діяльності прокуратури та органів публічного управління: порівняльно-правовий аспект. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2025. № 3. С. 259-263. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-3/60>
3. Енциклопедія сучасної України. URL: <https://esu.com.ua/article-883672> (дата звернення: 24.03.2026).
4. Ківалов С. В. Інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі в галузі права. *Актуальні проблеми політики*. Вип. 64. 2019. С. 6-20. DOI: <https://doi.org/10.32837/app.v0i64.185>
5. Макеева О. М., Літвінчук Б. С. Правова комунікація органів державної влади як засіб взаємодії в інформаційно-правовому просторі. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія Право*. 2024. Вип. 81(1). С. 68-72. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.81.1.10>
6. Про Національну програму інформатизації : Закон України від 01.12.2022 № 2807-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-20/ed20221201#n22> (дата звернення: 24.03.2026).
7. Токарська А. С. Правова комунікація: теорія і її практика. *Журнал східно-європейського права*. 2016. № 25. С. 38-44.
8. Okinawa Charter on the Global Information Society. Adopted at the Group of Eight (G-8) Summit in Late July 2000. URL: <https://g7.utoronto.ca/summit/2000okinawa/finalcom.htm> (дата звернення: 24.03.2026).

Ключові слова: Інформаційно-комунікаційні технології, інформаційне суспільство, правова комунікація, правовий простір, суб'єкти права, цифрове середовище, юридична діяльність.

Key words: information and communication technologies, information society, legal communication, legal space, subjects of law, digital environment, legal activity.

Лисак Станіслав-Юрій Юрійович

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри загальної теорії права та держави*

РОЗВИТОК АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ПІСЛЯВОЄННИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Корупція становить деструктивне соціально-правове явище, яке системно впливає на функціонування держави, підриваючи засади демократії, принципи законності та економічну стабільність. Її негативний вплив проявляється у зниженні авторитету держави та інституцій публічної влади, девальвації моральних цінностей у суспільстві, а також у проникненні кримінальних практик у сферу публічного адміністрування, суспільних відносин та корупцію в судовій системі [2, с. 350]. Крім того, корупція послаблює економічні та політичні основи державності, стримує надходження іноземних інвестицій і сприяє розширенню тіньового сектору економіки.

Варто зазначити, що сучасний етап розвитку України визначається комплексом безпрецедентних викликів, пов'язаних із наслідками повномасштабної війни, необхідністю відновлення держави та реалізацією євроінтеграційного курсу через прийняття відповідних законодавчих актів [1]. У цих умовах антикорупційна політика набуває системоутворюючого значення, оскільки виступає ключовою передумовою ефективного функціонування публічного адміністрування, забезпечення інституційної спроможності держави, раціонального використання публічних ресурсів та формування довіри суспільства і міжнародних партнерів [4, с. 23]. Актуальність дослідження зумовлена тим, що процес післявоєнного відновлення супроводжується концентрацією значних фінансових потоків, у тому числі міжнародної допомоги, що об'єктивно підвищує корупційні ризики та вимагає формування нових підходів до антикорупційного врядування. Антикорупційна політика в Україні тривалий час розвивалася фрагментарно, що проявлялося у недостатній узгодженості інституційних механізмів, дублюванні функцій та обмеженій ефективності їх реалізації. Водночас сучасні умови обумовлюють необхідність переходу до системної моделі антикорупційного врядування, яка передбачає інтеграцію правових, інституційних та технологічних інструментів у єдину цілісну політику. У цьому контексті антикорупційна політика має розглядатися не як окремий напрям діяльності, а як невід'ємна складова системи публічного адміністрування, що визначає її ефективність, прозорість та підзвітність.

Особливого значення набуває забезпечення прозорості та підконтрольності використання публічних ресурсів у процесі післявоєнної відбудови. Залучення міжнародних фінансових ресурсів, грантів та інвестицій потребує створення ефективних механізмів контролю, аудиту та моніторингу, що дозволяють мінімізувати ризики нецільового використання коштів та зловживань владними повноваженнями. У цьому контексті важливу роль відіграє цифровізація публічного адміністрування, яка забезпечує відкритість процедур, автоматизацію управлінських процесів та зниження впливу людського фактору, що традиційно виступає одним із ключових джерел корупційних ризиків. Власне, також важливим є ідентифікація державної антикорупційної політики як сукупності заходів, рішень, напрямів діяльності в сфері запобігання, протидії та боротьби з корупцією та порядку їх реалізації [3, с. 157]. Крім того, євроінтеграційний курс України визначає необхідність адаптації національної антикорупційної політики до стандартів Європейського Союзу. Показовим у цьому контексті є досвід Естонії, яка досягла суттєвого зниження рівня корупції завдяки впровадженню комплексної системи електронного врядування, відкритих реєстрів та автоматизованих адміністративних процедур. Такий підхід дозволив мінімізувати дискреційні повноваження посадових осіб, забезпечити прозорість прийняття управлінських рішень та підвищити рівень підзвітності публічної влади. Використання подібних інструментів в Україні є важливим напрямом розвитку антикорупційної політики в умовах післявоєнного відновлення. Не менш важливим

є формування нової управлінської культури, заснованої на принципах доброчесності, відповідальності та орієнтації на публічний інтерес. Це передбачає не лише вдосконалення нормативно-правового регулювання, але й підвищення професійного рівня державних службовців, розвиток етичних стандартів та запровадження ефективних механізмів внутрішнього контролю.

Слід зазначити, що антикорупційна політика у післявоєнній Україні має трансформуватися у системний інструмент публічного адміністрування, який забезпечує ефективне функціонування держави, її інституційну стійкість та відповідність європейським стандартам. Корупція в умовах післявоєнного відновлення набуває нових форм і масштабів, що обумовлює необхідність переходу від реактивної до превентивної моделі антикорупційної політики. Ефективність цієї політики безпосередньо залежить від рівня інтеграції правових, інституційних та цифрових механізмів у систему публічного адміністрування. Водночас євроінтеграційний курс України визначає необхідність імплементації кращих європейських практик, зокрема забезпечення відкритості даних, підзвітності публічної влади та цифровізації управлінських процесів. Ключовим чинником успішності антикорупційної політики є також формування культури доброчесності та підвищення відповідальності суб'єктів публічної влади. Таким чином, розвиток антикорупційної політики має здійснюватися на основі комплексного підходу, що поєднує адміністративно-правові, інституційні та технологічні механізми, забезпечуючи прозорість, підзвітність та ефективність публічного адміністрування як основу сталого розвитку держави.

Список використаних джерел:

1. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 03.04.2026)
2. Глущенко Н. В. Антикорупційна політика України : виклики та перспективи. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія Право*. 2025. Вип. 88. Ч. 2. С. 349–354.
3. Наумчук К. М. Державна антикорупційна політика України. *Економіка, управління та адміністрування*. 2023. № 2(104). С. 156–162.
4. European Commission. Ukraine 2023 Report. Brussels : European Commission, 2023. 120 p. URL: https://enlargement.ec.europa.eu/enlargement-policy/strategy-and-reports_en (дата звернення: 03.04.2026 p.).

Ключові слова: антикорупційна політика, публічне адміністрування, післявоєнне відновлення, корупційні ризики, цифровізація, євроінтеграція, доброчесність.

Key words: anti-corruption policy, public administration, post-war recovery, corruption risks, digitalization, European integration, integrity.